

December 2022

Julehilsen fra Nationalt Videncenter for Læsning

Jeg glemmer aldrig da jeg var i legoland. To ting der irriterer mig er snørebånd. To ting jeg kan li ved mig selv er mit hår og mit tøj. Jeg kan lide den måde jeg laver matematik på. Skolen ville være meget bedre vis der var flere matematik timer.

Sådan skriver en elev. Og med lidt god vilje er snørebånd jo to ting. Læreren har bedt eleverne beskrive, hvad de kan lide og ikke lide her i livet, og en bedre skole ville helt sikkert have flere matematiktimer! Det at lære at skrive ligner på nogle måder det at lære at læse. Det er et puslespil, der skal lægges. Man får sætningerne til at hænge sammen, man skaber betydning, og man lærer at gøre det, så det giver mening.

Vores elev her er godt på vej, men skal stadig have lidt støtte og retning af en dygtig lærer. Det er det, vi har i fokus i Nationalt Videncenter for Læsning. Vi udvikler og afprøver didaktik, der kan hjælpe med at få sprog til at blive til budskaber, som kan sendes ud i verden. Eller vi hjælper med at få komplekse tekster brudt ned, så de kan læses og begribes – i bidder. Vi udvikler læseguides og læsestier, så man får hjælp til at finde meningen i teksten.

Vi er særligt optagede af, hvordan man gør det arbejde på en virksomhedsfuld måde. Hvilke tiltag, tilgange, indsatser eller aktioner er gode at kaste sig over? Hvad er god læse- og skriveundervisning? Hvad er god didaktik, god pædagogik, god praksis, når man skal lære at læse og skrive i dagtilbud, skoler og ungdomsuddannelser? Og vi ved jo efterhånden en del om, hvad der er godt at gøre. Det budskab går vi ud med. Så igen i år kan I her i julebrevet læse om, hvad der rører sig i centeret.

Om det gælder snørebånd eller matematiktimer, er det godt at vide, at man kan bruge sproget til at fortælle, hvad man kan lide og ikke lide her i tilværelsen. I Nationalt Videncenter for Læsning kan vi alle lide, at det snart er juleferie, og at vi igen i år kan takke jer for jeres store opbakning til os i centeret. Det mærker vi hver dag.

Glædelig jul og godt nytår

Lene Storgaard Brok
Centerleder

Fagligt miljø om digital læsning. Vi er i færd med at opbygge et fagligt miljø om digital læsning. I første omgang har vi sat gang i et pilotprojekt om [digital læsning og fagportaler](#) med deltagelse af alle professionshøjskoler. Vi samarbejder med Læremiddel.dk og undersøger, hvad der sker med læsningen, når læremidlet er en fagportal. Vi undersøger elevers læsning af digitale didaktiske læremidler, lærernes brug af dem og fagportalernes betydning for elevernes læsning. Og hvorfor gør vi det? Jo, fordi vi ved alt for lidt om, hvad det betyder i skolen og i fagene, at der arbejdes og læses digitalt, og vi vil gerne medvirke til at skabe en stærk digital læsedidaktik.

Skrivning og læsning i fag. Vi arbejder med at kvalificere skrivning og læsning i grundskolen i tre store projekter. I [Sproggaven med i skole](#) er vi i indskoling, hvor eleverne læser bøger, de samtaler om bøgerne, de dramatiserer indholdet i bøgerne, og de får på den måde sprog og begreber ind under huden. De fælles samtaler i klasserne er grundlag for, at eleverne forstår det, de læser, og dermed bliver danskfagets og matematikfagets sprogbrug til forståede og indlevede oplevelser for eleverne.

I [Lolland skriver](#) er 6. klasserne på de lollandske skoler godt i gang med at få skrift til at understøtte deres læring i alle fag. De skriver dagligt, og det er teksttyper som notater, opsamlinger, kommentarer, husketekster og refleksionsskrivning, der kitter det hele sammen. Så stop op og skriv, så du husker det, du er i gang med at lære. Det er en af de små indsatser i projektet.

Og endelig har vi skudt det store projekt [Naturfaglig læsning – at lære med tekster i fag](#) i gang i år. I første omgang gennemfører vi en spørgeskemaundersøgelse blandt naturfagslærere af, hvilke tekster og læremidler der anvendes i naturfag på alle årgange. Den undersøgelse offentliggør vi i foråret 2023. Efterfølgende skal vi ud på en række skoler og gennemføre kvalitative studier af, hvordan tekster og læsning indgår i naturfagsundervisning – for senere at samarbejde med naturfagslærere om at kvalificere og udvikle naturfaglig læsedidaktik.

NVOL – hvad er det? NVOL er akronym for Nationalt Videncenter for Ordblindhed og andre Læsevanskeligheder. Vi er i en etableringsfase, og champagnepropperne springer den 30. marts 2023, hvor vi går i luften med NVOL's hjemmeside. Vi skal i NVOL udvikle indsatser og didaktikker, der kan fremme kvalitet i undervisningen af børn, unge og voksne med ordblindhed, DLD og andre læsevanskeligheder. Vores ambition er at samle feltet og invitere til samarbejder mellem eksperter på området. Mens I venter på, at vi for alvor kommer i gang, kan I lytte til to gode podcasts, som vi har udgivet i år: en om [DLD \(udviklingsmæssige sprogforstyrrelser\)](#) og en om [elever med læsevanskeligheder](#). Også det store udviklingsprojekt [Læsesucces for ordblinde elever](#) giver gode bidrag. Det er i sin afslutningsfase, og vi glæder os til at dele pointer fra projektet i det nye år, blandt andet på [Veje til Literacy](#) og i det næste nummer af tidsskriftet Viden om Literacy.

Hold øje med. Ud over vores projekter og større indsatser forsøger vi at holde fingeren på pulsen og udgive nyheder og materialer, der kan inspirere jer. Vi har i år udgivet en webdok med [et samtalespil](#) til teamsamarbejde om indsatser for indskolingsbørn med sprogforståelsvanskeligheder. Desuden har vi udgivet et [vidensunivers om læselyst](#). Kolleger fra Professionshøjskolen Absalon har bidraget med årets event på den internationale literacydag den 8. september. Det er en præsentation af en [eye tracking-undersøgelse](#) af elevers møde med multimodale fagtekster, der giver et indblik i, hvordan sikre og usikre læsere læser forskelligt. Og endelig er der vores nyheder, læs fx med på [En hummer kan ikke dø](#), samt vores månedlige forskerklummer, se fx [lydbogen og e-bogens boghed](#).

Vi siger tak for et godt 2022 og glæder os til 2023.

